

Metodyka pracy z uczniem zdolnym

Monika Rokicka

Agenda

1. Uczeń zdolny, czyli kto?
2. Postawa nauczyciela w pracy z uczniem zdolnym
3. Stymulatory rozwoju zdolności – metody bazowe
4. Praktyka – wybrane metod pracy z uczniami zdolnymi
5. Podsumowanie

Uczeń zdolny, czyli kto?

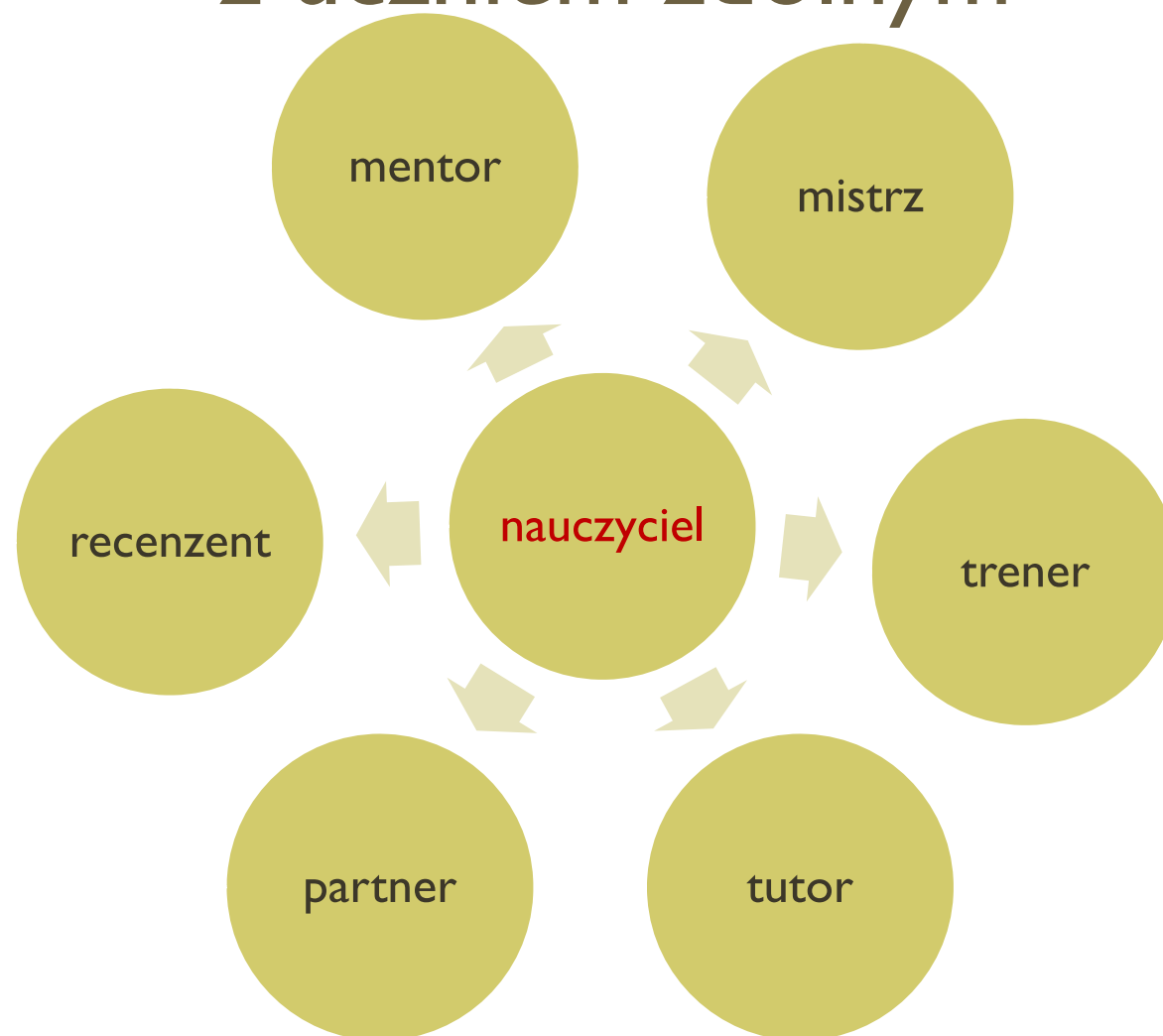

Uczeń zdolny, czyli kto?

- Nie ma jednej, uniwersalnej definicji ucznia zdolnego.
- Odpowiednia identyfikacja zdolności uczniów jest procesem złożonym i wymaga kompleksowego podejścia (czynniki poznawcze, cechy osobowości, warunki środowiskowe);
- Uzdolnienia rozwijają się w różnym tempie i wieku.
- Rozpoznawanie zdolności ma zazwyczaj charakter nieformalny

Uczeń zdolny to ten, który odpowiednio stymulowany dąży do rozwijania swojego potencjału i zainteresowań oraz osiąga ponadprzeciętne rezultaty pozwalające mu na dalszy samorozwój.

Postawa nauczyciela w pracy z uczniem zdolnym

Stymulatory rozwoju zdolności

I. Odwrócona lekcja

- Polega na zmianie kolejności lekcji najpierw uczniowie w domach zapoznają się z nowymi treściami, a w szkole utrwalają wiedzę, ćwiczą umiejętności, rozwiązują zadania problemowe z pomocą nauczyciela.

Zalety:

- możliwość zróżnicowania treści lekcji
- rozbudzanie ciekawości
- włączenie w proces edukacji ekspertów
- możliwość pełnienia roli eksperta/asystenta nauczyciela

2. Debata oksfordzka

Debata oksfordzka to bardzo sformalizowany rodzaj dyskusji, w której dwie drużyny toczą uporządkowany spór wokół tezy, wobec której zajmują ustalone wcześniej w wyniku losowania stanowisko. W debacie uczestniczy także widownia, która ocenia siłę argumentacji obu zespołów.

Zalety:

- możliwość zróżnicowania poziomu debaty
- symultaniczne wykorzystanie przez ucznia wielu umiejętności
- element rywalizacji i konfrontacji
- możliwość udziału w zawodach (zmaganiach konkursowych)
- włączenie w proces edukacji ekspertów
- uodparnianie na możliwość porażki

3. Metoda Disney'a

Metoda Disney'a pozwala spojrzeć na zagadnienie z trzech różnych perspektyw, które jednocześnie są trzema etapami planowania realizacji celu. Te perspektywy to tzw. "pokoje Disney'a": **Marzyciel, Realista i Pesymista.**

Osoba/grupa używająca strategii Disney'a przyjmuje po kolei te perspektywy i w ten sposób generuje krok po kroku kreatywne rozwiązania.

Zalety:

- zastosowanie do rozwiązywania różnych problemów
- wymaga wielopłaszczyznowego zastosowania wiedzy
- stymuluje kreatywność i poszukiwanie nietypowych rozwiązań
- duża swoboda modyfikacji

4. Design thinking

Design thinking to metoda kreatywnego rozwiązywania problemów, tworzenia innowacyjnych koncepcji w oparciu o zrozumienie potrzeb odbiorcy. Don Norman, biznesmen i wykładowca, związany z Apple mówi, że design thinking to proces określania, gdzie leży problem, a nie natychmiastowego szukania rozwiązania.

Zalety:

- wykorzystuje wiedzę ekspercką
- wymaga zbudowania zespołu
- holistyczne podejście do problemu
- uodparnia na porażkę
- pomaga zdiagnozować ukryte zdolności

5. Lekcja on line

To metoda pracy na odległość z zastosowaniem różnego rodzaju aplikacji wspomagających zdobywanie wiedzy.

Lekcja może służyć pracy samodzielnej ucznia lub być wirtualnym spotkaniem z nauczycielem, podczas którego realizowane są dodatkowe zagadnienia.

Zalety:

- Możliwość wykorzystania bardzo różnorodnych materiałów (nagrania, filmy, wykłady specjalistyczne itp.)
- Różnorodność aktywności dzięki zastosowaniu różnych aplikacji
- Możliwość indywidualizacji zadań
- Dowolny czas realizacji zadań przez ucznia

6. Metody artystyczne

- Warsztaty teatralne
- Laboratorium Twórczości (LAB-ART.)

To metody pozwalające uczniom na wykorzystanie różnorodnych zdolności w pracy projektowej, służące nie tylko rozwijaniu uzdolnień, ale także umiejętności społecznym i psychologicznym.

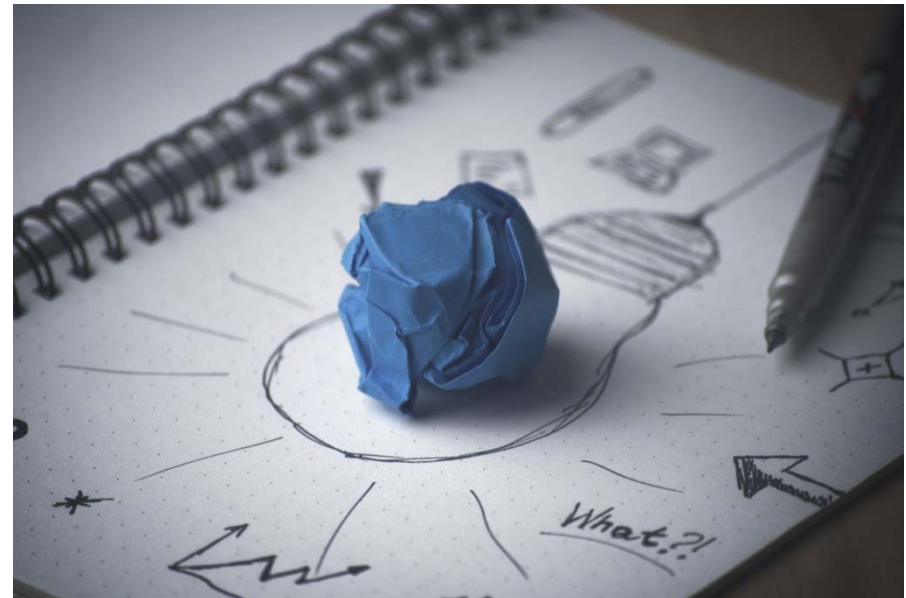
Zalety:

- Wspierają diagnozę ucznia zdolnego
- Pozwalają na rozwijanie konkretnych uzdolnień kierunkowych
- Pomagają oswoić porażkę
- Uczą planowania pracy i odpowiedzialności

Podsumowanie

Metody pracy z uczniem zdolnym:

- Budowanie przestrzeni edukacyjnej
- Kreatywność
- Holistyczne podejście do rozwoju ucznia
- Nowoczesne technologie
- Niwelowanie zagrożeń

Bibliografia (wybór)

1. Braun M., Mach M., Zdolne dziecko. Pierwsza pomoc. Poradnik dla nauczycieli i rodziców, <http://fundusz.org/zdolne-dziecko-pierwsza-pomoc/>.
2. Buehl D., Strategie aktywnego nauczania, czyli jak efektywnie nauczać i skutecznie uczyć się, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2004.
3. Czarnocka M., Foryś M., Truś K., Rozpoznać, wspierać, rozwijać. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna i szkoła a uczeń zdolny, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2014.
4. Harmin M., Jak motywować uczniów do nauki, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.
5. Kosyra-Cieślak T., Praca z uczniem zdolnym na lekcjach języka polskiego i zajęciach pozalekcyjnych, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013.
6. Limont W., Cieślakowska J., Jastrzębska D. (red.), Zdolni w szkole, czyli o zagrożeniach i możliwościach rozwojowych uczniów zdolnych, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2012.
7. Olinkiewicz E., Repsch E. (red), Warsztaty edukacji twórczej, Wydawnictwo Europa, Wrocław 2001.
8. Reichel G., Rabenstein R., Thanhoffer M., Grupa i ruch: metody relaksacyjne, taniec twórczy, sport zespołowy, gry i zabawy integrujące, Centrum Animacji Kultury, Warszawa 1997.
9. Szmidt K., Trening kreatywności. Podręcznik dla pedagogów, psychologów i trenerów grupowych. Wydanie II poszerzone, Sensus, Gliwice 2013.
10. Fotografie, <https://pixabay.com/pl/>

Dziękuję za uwagę

Monika Rokicka
monika.rokicka.art@gmail.com